

# КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Філологічний факультет освітніх технологій  
Кафедра педагогіки та методики навчання іноземних мов



**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Проректор з навчально-виховної роботи

Проф. Сергій СОРОКІН

«*dt*» *Сергій Сорокін* 2024 р.

## РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

### «Педагогічні студії: освітній процес, менеджмент»

галузь знань	Освіта / Педагогіка
спеціальність	014 Середня освіта 014.023 Французька мова та зарубіжна література
рівень освіти	другий (магістерський)
освітньо-професійна програма	Французька мова і друга західноєвропейська мова, зарубіжна література, методика навчання іноземних мов
статус дисципліни	Нормативна
	Форма здобуття освіти денна Навчальний рік 2024/2025 Семестр I Кількість кредитів ЄКТС 3 Мова навчання українська Форма підсумкового контролю залік

Київ – 2024

**Розробник: Кудіна Валерія Василівна**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та методики навчання іноземних мов.

**Рецензенти: Матвієнко Ольга Василівна**, член-кореспондент НАПН України, доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки та методики навчання іноземних мов

**Соловей Мирослав Іванович**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та методики навчання іноземних мов

**Схвалено**

на засіданні кафедри педагогіки та методики навчання іноземних мов  
13 червня 2024 року, протокол № 19.

Завідувач кафедри



Валентина ЧЕРНИШ

**Схвалено** на засіданні вченої ради філологічного факультету освітніх технологій

20 червня 2024 року, протокол № 15.

Голова вченої ради



Марія ПИСАНКО

**1. Мета вивчення дисципліни:** оволодіння теоретичними і практичними основами педагогічної науки.

**2. Загальний обсяг** (відповідно до навчального плану)

- 3 кредити ЄКТС;
- 90 год., зокрема:
  - Лекції – 10 год.
  - Семінарсько-практичні заняття – 18 год.
  - Модульна контрольна робота – 2 год.
  - Самостійна робота – 60 год.

**3. Передумови до вивчення навчальної дисципліни:**

Успішне опанування курсів «Філософія», «Психологія», «Загальна педагогіка».

Знання теоретичних основ філософії освіти. Осмислення на цій основі проблеми «олюднення Людини» у сфері освіти, проблеми її гуманізації.

Знання загальних закономірностей і механізмів функціонування і розвитку психіки людини, її особистісного формування, психологічних зв'язків і залежностей, характерних для освітнього процесу. Знання теоретичних основ психології особистості, її пізнавальних процесів і розумового розвитку.

**4. Анотація навчальної дисципліни:**

Дисципліна «**Педагогічні студії: освітній процес, менеджмент**» є однією з найважливіших у системі професійної підготовки майбутніх фахівців і покликана сприяти оволодінню студентами теоретичними основами педагогічної науки, розвивати в них педагогічне мислення, навчити аналізувати педагогічну дійсність, готувати їх до свідомого оволодіння професійно-педагогічними вміннями та навичками формування в учнів ключових компетентностей.

Зміст дисципліни «**Педагогічні студії: освітній процес, менеджмент**» розкривається в одному організаційному модулі», який викладається на 1 курсі магістеріуму, у I семестрі відповідно.

У змістових модулях висвітлюються теоретико-методологічні основи педагогічної науки, її поняттєво-категорійний апарат, коротка історія становлення світової і вітчизняної педагогіки та освіти, методи науково-педагогічного дослідження; розглядаються нові підходи до розуміння сутності освітнього процесу, його складників, змісту освіти, методів, засобів, форм організації навчання, діагностики результатів навчання школярів.

У темах з розділу «Теорія і практика виховання» розкриваються наукові основи процесу виховання, його сутність, закономірності, принципи, зміст, методи, засоби та форми організації. Окремі змістові модулі присвячено проблемам менеджменту освіти, аналізується система освіти в сучасній Україні, розкриваються шляхи її вдосконалення та наукові засади управління сучасною школою.

Важливе місце в дисципліні «**Педагогічні студії: освітній процес, менеджмент**» відводиться питанням реформування загальної середньої освіти відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції «Нова українська школа» та висвітленню теорії і практики

сучасної зарубіжної школи.

### **5. Завдання (навчальні цілі) :**

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти мають засвоїти:

- філософські засади педагогіки;
- теорію освіти і навчання (дидактику);
- теорію і практику виховання;
- теорію управління освітнім процесом (системою управління закладом загальної середньої освіти і діяльності органів освіти).

У процесі засвоєння дисципліни формуються інтегральна, загальні та фахові компетентності.

#### **Інтегральна компетентність:**

Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми в галузі методики навчання французької мови, другої іноземної мови та зарубіжної літератури в процесі професійної діяльності та навчання, що передбачає проведення досліджень та використання сучасних освітніх концепцій, інноваційних методів і технологій навчання.

#### **Загальні компетентності:**

**ЗК 1.** Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізовувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність).

**ЗК 2.** Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність).

**ЗК 3.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність).

**ЗК 4.** Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність).

**ЗК 5.** Здатність до критичного мислення, генерування нових ідей (креативність), виявлення та розв'язання проблем; ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність).

**ЗК 6.** Здатність здійснювати дослідницьку діяльність з дотриманням принципів академічної доброчесності з метою отримання нових знань шляхом застосування методів наукового пізнання, творчого підходу до постановки цілей, планування, прийняття рішень, аналізу та оцінки результатів дослідницької діяльності (дослідницька компетентність).

**ЗК 7.** Здатність до постійного особистісного і професійного вдосконалення і розвитку, до навчання впродовж усього життя.

#### **Фахові компетентності:**

#### **А. Навчання учнів предметів (інтегрованих курсів)**

#### **А1. Мовно-комунікативна компетентність**

**ФК 1.** Здатність дотримуватися сучасних норм української, французької і другої іноземної мови в усному та писемному спілкуванні з урахуванням комунікативної ситуації та відповідно до етичних і моральних норм, прийнятих в соціумах.

**ФК 2.** Здатність використовувати в професійному спілкуванні знання про французьку мову та другу іноземну мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні та забезпечувати формування іншомовної комунікативної компетентності учнів.

### **A2. Предметно-методична компетентність**

**ФК 4.** Здатність моделювати зміст навчання французької і другої іноземної мови та зарубіжної літератури відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів.

**ФК 5.** Здатність здійснювати інтегроване навчання; формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей; розвивати в учнів критичне мислення та формувати ціннісні ставлення.

**ФК 6.** Здатність добирати й використовувати сучасні та ефективні методики, методи, технології та засоби навчання, виховання й розвитку учнів з урахуванням індивідуальних особливостей учнів; оцінювати та здійснювати моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу.

### **A3. Інформаційно-цифрова компетентність**

**ФК 7.** Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній і науково-дослідницькій діяльності.

**ФК 8.** Здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) освітні ресурси й застосовувати цифрові технології в освітньому процесі.

### **Б. Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу**

#### **Б1. Психологічна компетентність**

**ФК 9.** Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів; використовувати стратегії роботи, які сприяють розвитку позитивної самооцінки та я-ідентичності учнів; формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною.

**ФК 10.** Здатність формувати мотивацію учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність.

#### **Б2. Емоційно-етична компетентність**

**ФК 11.** Здатність усвідомлювати власний емоційний стан і керувати ним; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу; усвідомлювати і поцінювати взаємозалежність людей у глобальному світі, урахуваючи культурні та особистісні відмінності усіх учасників освітнього процесу.

#### **Б3. Компетентність педагогічного партнерства**

**ФК 12.** Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно орієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі та залучення до нього батьків на засадах партнерства; працювати в команді із залученими фахівцями,

асистентами вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.

## **В. Участь в організації безпечного та здорового освітнього середовища**

### **В1. Інклюзивна компетентність**

**ФК 13.** Здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища з урахуванням індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів кожного учня в освітньому процесі, а також надавати педагогічну підтримку учням з особливими освітніми потребами.

### **В2. Здоров'язбережувальна компетентність**

**ФК 14.** Здатність використовувати здоров'язбережувальні технології та організовувати безпечне освітнє середовище, здійснювати профілактично-просвітницьку роботу та формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя; надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу; зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності.

### **В3. Проєктувальна компетентність**

**ФК 15.** Здатність проєктувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів.

## **Г. Управління освітнім процесом**

### **Г1. Прогностична компетентність**

**ФК 16.** Здатність прогнозувати результати освітнього процесу з французької і другої іноземної мови та зарубіжної літератури та планувати його.

### **Г2. Організаційна компетентність**

**ФК 17.** Здатність організовувати процес навчання, виховання і розвитку учнів засобами іспанської і другої іноземної мови та зарубіжної літератури; використовувати різні види та форми навчально-пізнавальної діяльності.

### **Г3. Оцінювально-аналітична компетентність**

**ФК 18.** Здатність здійснювати оцінювання та аналізувати результати навчання учнів з французької і другої іноземної мови та зарубіжної літератури, а також забезпечувати самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів.

## **Д. Безперервний професійний розвиток**

### **Д1. Дослідницько-інноваційна компетентність**

**ФК 19.** Здатність обґрунтовувати, планувати та здійснювати дослідження, аналізувати й узагальнювати його результати; апробувати й оприлюднювати їх у формі наукових доповідей та публікацій, дотримуючись правил і норм академічної доброчесності; впроваджувати результати досліджень в освітній процес.

**ФК 20.** Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі та інтегрувати інновації у власну педагогічну діяльність; застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у професійній діяльності.

### **Д.2. Здатність до навчання впродовж життя**

**ФК 21.** Здатність визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя; взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки (у рамках наставництва, керівництва тощо).

### Д.3. Рефлексивна компетентність

**ФК 22.** Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності й визначати індивідуальні професійні потреби.

#### 6. Очікувані результати навчання з дисципліни:

Результат навчання (1. знати; 2. уміти; 3. комунікація; 4. автономність і відповідальність)		Форми (та) або методи і технології навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій (за необхідності)
Код	Результат навчання		
1.	<b>Знати</b>		
1.1.	Провідні концептуальні теорії, закони та закономірності людської діяльності, основні властивості педагогічної діяльності, зокрема цілеспрямованості, предметності, перетворювального характеру, детермінованості соціальними умовами;	Лекційн і та семінарсько-практичні заняття, самостійна робота, презентація лекційного матеріалу	Контрольні заходи: тести, письмові самостійні завдання
1.2.	Філософські засади педагогіки – сутність педагогіки як науки та основні етапи її розвитку, логіку та методи науково-педагогічного дослідження, сутність і закономірності розвитку особистості, психологічні та вікові особливості учнів, методи ефективного педагогічного управління процесом формування особистості учня.	Лекційн і та семінарсько-практичні заняття, самостійна робота, презентація лекційного	Контрольні заходи: презентації проєктних робіт

		матеріал у	
1.3.	Сутність освітнього процесу, його складників (зокрема в умовах реалізації стратегії Нова українська школа), його закономірності та принципи, зміст, методи, прийоми, засоби, форми організації навчання, систему діагностики результатів навчання учнів.	Лекційн і та семінарсько-практичні заняття, самостійна робота, презентація лекційного матеріал у	Контрольні заходи: тести, письмові і самостійні завдання
1.4.	Теорію і практику виховання – сутність процесу виховання, його закономірності та принципи, зміст національного виховання і його технології, особливості реалізації педагогіки партнерства, специфіку виховної роботи класного керівника.	Лекційн і та семінарсько-практичні заняття, самостійна робота, презентація лекційного матеріал у	Контрольні заходи: тести, письмові і самостійні завдання, презентації виховних заходів
1.5.	Систему освіти в Україні – принципи побудови освіти в Україні, її структуру, шляхи реформування.	Лекційн і та семінарсько-практичні заняття, самостійна робота, контрольні	Контрольні заходи: презентації, письмові і самостійні завдання



		заходи, презент ація лекційн ого матеріал у	
1.6.	Наукові основи управління загальноосвітнім навчальним закладом – сутність таких понять, як «менеджмент», «освітній менеджмент», «управління», «керівництво», «організація», «педагогічний менеджмент»; структуру і зміст державного та внутрішньошкільного управління закладом загальної середньої освіти, систему наукового-методичної роботи в ньому.	Лекційн і та семінарс ько- практич ні заняття, самостій на робота, презент ація лекційн ого матеріал у	Презент ації проєктн их робіт, письмов і самостій ні завданн я
1.7.	Принципи, форми і методи організації навчальної і виховної роботи з дітьми різних вікових груп.	Лекційн і та семінарс ько- практич ні заняття, самостій на робота, контрол ьні заходи, презент ація лекційн ого матеріал у	Контрол ьні заходи: індивіду альні самостій ні завданн я
1.8.	Технологію формування комплексних загально-педагогічних умінь з освітньої діяльності з учнями.	Лекційн і та семінарс ько-	Контрол ьні заходи: письмов

		практич ні заняття, самостій на робота, контрол ьні заходи	і самостій ні завданн я
<b>2. Уміти</b>			
2.1.	Володіти методами і формами організації освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти, педагогічної діагностики та педагогічного прогнозування;	Лекційн і та семінарс ько- практич ні заняття, самостій на робота, презент ація лекційн ого матеріал у	Мікро- виклада ння
2.2.	Аналізувати, моделювати, конструювати, регулювати, організовувати як свою освітню діяльність, так і освітню діяльність та поведінку учнів у системі «вчитель – учень».	Семінар сько- практич ні заняття, презент ація лекційн ого матеріал у	Розв’яза ння педагогі чних задач, самостій на робота
2.3.	Визначати конкретні завдання виховної взаємодії, виходячи із загальної мети національного виховання, рівня вихованості дітей.	Семінар сько- практич ні	заняття, презент ації виховни х заходів, самостій на робота.

2.4.	Визначати мету навчання і виховання, будувати освітній процес на основі глибокого й систематичного вивчення учнів, їхніх потреб, інтересів, запитів;	Семінарсько-практичні заняття, самостійна робота, презентація лекційного матеріалу	Тести, елективні самостійні письмові завдання
2.5.	Використовувати навчальний матеріал у конкретних умовах педагогічної ситуації, спираючись на засвоєні теоретичні положення.	Семінарсько-практичні заняття	Розв'язання педагогічних задач, самостійна робота.
2.6.	Застосовувати теоретичні та емпіричні методи науково-педагогічних досліджень.	Лекційні та семінарсько-практичні заняття, презентація лекційного матеріалу	Проектні і роботи, самостійна робота.
2.7.	Проектувати цілі власної професійної діяльності, розробляти програми їх досягнення.	Семінарсько-практичні заняття, самостійна робота	Елективні самостійні письмові завдання
2.8.	Розробляти і здійснювати програму самовдосконалення, самоосвіти.	Самостійна робота	Елективні самостійні

			ні письмов і завданн я
2.9.	Розв'язувати суперечливі питання педагогічної взаємодії з суб'єктами освітнього процесу.	Семінар сько- практич ні заняття	Розв'яз ання педагогі чних задач, самостій на робота.
2.10.	Сприяти самовихованню, самоосвіті та саморозвитку учнів;	Семінар сько- практич ні заняття	Розв'яз ання педагогі чних задач, самостій на робота.
2.11.	Регулювати і коректувати міжособистісні стосунки в учнівському колективі.	Семінар сько- практич ні заняття	Розв'яз ання педагогі чних задач
2.12.	Застосовувати принцип наукової організації педагогічної праці.	Самості йна робота.	Розв'яз ання педагогі чних задач
2.13.	Аналізувати, узагальнювати й використовувати передовий педагогічний досвід і досягнення психолого-педагогічної науки.	Семінар сько- практич ні заняття	Презент ації проектн их робіт, самостій на робота.
2.14.	Здійснювати наукові дослідження, презентувати їх, самостійно працювати з першоджерелами, законодавчою та науковою літературою, дотримуючись норм академічної доброчесності.	Семінар сько- практич ні заняття	Презент ації проектн их робіт, самостій

			на робота.
2.15.	Користуватися електронними інформаційними ресурсами.	Самостійна робота	Презентації проектних робіт.
3.	<b>Комунікація</b>		
3.1.	Здатність до адаптації та дії в заданій комунікативній ситуації.	Семінарсько-практичне заняття	Розв'язання педагогічних задач
3.2.	Демонструвати навички міжособистісної взаємодії: «учитель – учень», «учитель – батьки», «учитель – учитель».	Семінарсько-практичне заняття	Розв'язання педагогічних задач, презентації проектних робіт.
4.	<b>Автономність і відповідальність</b>		
4.1.	Демонструвати здатність планувати та правильно розподіляти свій час.	Семінарсько-практичне заняття, самостійна робота	Елективні самостійні письмові завдання
4.2.	Демонструвати здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	Семінарсько-практичне заняття	Презентації проектних робіт, самостійна робота.
4.3.	Застосовувати отримані знання для розв'язання професійних завдань, організації міжособистісних взаємин.	Семінарсько-практичне	Розв'язання педагогічних

		заняття, самостій на робота	задач
--	--	--------------------------------------	-------

**7. Співвідношення очікуваних результатів навчання і дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибірових дисциплін, які не входять до блоків спеціалізації)**

Результати навчання з дисципліни (код)	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	4	4	4										
	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	1	2	3										
Програмні результати навчання (назва)																																				
<b>ПРН 1.</b> Здатність здійснювати усну й письмову комунікацію державною мовою під час виконання службових обов'язків та науково-дослідницької діяльності.	+	+							+																		+	+	+							+
<b>ПРН 7.</b> Здатність планувати освітній процес, розробляти уроки французької і другої іноземної мови та зарубіжної літератури і виховні заходи різних типів, зокрема й для проведення в дистанційному або змішаному режимі, застосовувати сучасні та інноваційні технології, визначати методи і прийоми навчання; аналізувати, добирати і розробляти засоби навчання залежно від поставленої освітньої мети, враховуючи вікові та індивідуальні особливості учнів.	+	+	+	+				+	+	+	+				+			+			+						+	+			+	+			+	+
<b>ПРН 10.</b> Здатність			+					+	+												+							+	+					+	+	











вивчення навчального матеріалу організаційного модуля викладач виставляє окремо бали за: 1) аудиторну роботу, 2) виконання самостійних письмових завдань – як середнє значення усіх поточних оцінок з кожного виду роботи студента з округленням до цілого числа. При цьому кожне пропущене і невідпрацьоване семінарсько-практичне заняття, невиконане самостійне письмове завдання оцінюється в 0 балів. Ці оцінки множимо на коефіцієнт 2 ( $10 \times 2 = 20$ ). Таким чином, сума балів (максимум  $20 + 20 = 40$ ) за зазначені види роботи накопичується в рейтинговому «кошику» студента.

У кінці вивчення навчального матеріалу організаційного модуля викладач виводить середнє значення усіх поточних оцінок за виконання студентом тестових завдань (максимум 10 балів). Визначений середній бал за виконання тестових завдань додається до попередньо зароблених студентом балів.

Сума балів за названі види роботи (максимум  $20 + 20 + 10 = 50$ ) є рейтинговим балом студента за роботу протягом семестру.

Модульна контрольна робота завершує вивчення студентами навчального матеріалу кожного модуля. Модульна контрольна робота оцінюється у 50-бальній шкалі (від 0 до 50 балів) згідно з ухваленими кафедрою критеріями. Неявка на МКР – 0 балів.

Отриманий студентом кінцевий бал за аудиторну роботу, самостійну письмову роботу, виконані тестові завдання та модульну контрольну роботу (максимум  $20 + 20 + 10 + 50 = 100$ ) є семестровим рейтинговим балом студента з дисципліни «**Педагогічні студії: освітній процес, менеджмент**».

- **Підсумкове оцінювання:** залік у 1 семестрі магістеріуму.

- **Умови допуску до семестрового контролю:** виконання усіх запланованих видів аудиторної і позааудиторної навчальної роботи.

## 8.2 Організація оцінювання:

- 5–16 тижні навчання – поточне та рубіжне оцінювання.

- 17 тиждень навчання – підсумковий контроль (МКР, обчислення семестрового рейтингу).

Для атестації студентів з дисципліни «Педагогічні студії: освітній процес, менеджмент», яка проводиться, як правило, з 1 до 20 листопада та з 1 до 20 квітня, викладач вираховує середнє значення балів за аудиторну й самостійну роботу студента з округленням до десятої частки числа. Отриманий бал трансформується в атестаційну оцінку за чотирибальною шкалою так:

9 – 10 балів – «5» («відмінно»)

7,5 – 8,9 балів – «4» («добре»)

6,0 – 7,4 балів – «3» («задовільно»)

5,9 і менше балів – «2» («незадовільно»)

## Підсумковий контроль визначений у формі заліку (1 семестр).

Метою заліку є перевірка успішності засвоєння студентами навчального матеріалу з усіх змістових модулів.

Підсумкова оцінка «зараховано» та оцінка в шкалі ЄКТС є сумою семестрового рейтингового бала та бала за модульну контрольну роботу і виставляється так:

90 – 100 балів – А

82 – 89 балів – В

}

75 – 81 бал – С "зараховано"

66 – 74 бали – D

60 – 65 балів – E

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал 60 і вище, отримують оцінку на заліку «зараховано» і відповідно до набраних балів – оцінку за шкалою ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які напередодні заліково-екзаменаційної сесії отримали суму рейтингових балів 59 і менше, складають залік, і в разі успішного складання, їм виставляється оцінка «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – E та бал 60.

Оцінка «зараховано» на заліку виставляється за знання філософських основ педагогіки, теоретичних основ освітнього процесу, змісту та технологій навчання, системи оцінювання результатів навчання учнів, сутності, змісту, технологій виховання, основ освітнього менеджменту та відповідної обов'язкової літератури.

Оцінка «не зараховано» на заліку виставляється студентам, які не виявили ґрунтовних знань з предмета, лише поверхово обізнані з обов'язковою літературою модуля, не дали вичерпної відповіді на основні та додаткові запитання викладача.

При отриманні оцінки «не зараховано» рейтинговий бал з дисципліни та оцінка за шкалою ЄКТС в екзаменаційну відомість виставляється так: 59 балів і нижче – FX – «не зараховано».

### 8.3 Шкала відповідності оцінок

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за підсумковим рейтинговим балом за таблицею:

Рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Зараховано
82–89	B	
75–81	C	
66–74	D	
60–65	E	
0–59	FX	Не зараховано

### 8.4 Критерії оцінювання модульних контрольних робіт

#### Критерії оцінювання МКР

У структурі МКР три питання: перше репродуктивного характеру, оцінюється максимально в 10 балів; друге – трансформаційного характеру, оцінюється максимально в 20 балів, третє має творчий характер, оцінюється максимально в 20 балів.

#### Завдання № 1

**9–10 балів** – виставляються за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну за викладом відповідь, що містить самостійні судження, відповідає

вимогам культури письмового мовлення.

- 7 – 8 балів** – виставляються за умови, що відповідь правильна, повна, змістовна, послідовна, але містить незначні недоліки у викладі теоретичного підґрунтя проблеми, рівень самостійності в судженнях недостатній.
- 5 – 6 балів** – виставляються за умови, що відповідь в цілому правильна, але неповна, містить помилки і неточності, рівень узагальнень, самостійності висновків недостатній.
- 3 – 4 бали** – виставляються за умови, що відповідь неповна, схематична, є неточності і помилки в розкритті проблеми; рівень самостійності суджень низький; є мовні помилки.
- 1 – 2 бали** – виставляються за умови відсутності вичерпної відповіді на питання; наявності значної кількості неточностей і фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань студента.
- 0 балів** – виставляється за відсутності відповіді або за відповідь, що не відповідає змісту завдання

### *Завдання № 2, № 3*

- 18 – 20 балів** – виставляються за умови досконалого орієнтування у змісті висвітлюваних педагогічних понять, процесів і закономірностей, безпомилкового знання фактологічного матеріалу та здатність творчого розв'язання практичного завдання.
- 16 – 17 балів** – виставляються за умови достатнього орієнтування у змісті висвітлюваних педагогічних понять, процесів і закономірностей, знання фактологічного матеріалу, бачення його практичного застосування, але незначних фактологічних і мовленнєвих помилок.
- 13 – 15 балів** – виставляється за умови в цілому правильного висвітлення питання, уміння розв'язати практичне завдання за зразком, недостатньої самостійності суджень.
- 9 – 12 балів** – виставляється за умови, що відповідь неповна, схематична, є неточності і суттєві помилки у розкритті проблеми, нерозуміння шляхів практичного її розв'язання, є мовні помилки.
- 5 – 8 балів** – виставляється за умови загального орієнтування у змісті проблеми, неповного, поверхового із суттєвими помилками її розкриття.
- 1 – 4 бали** – виставляються за умови відсутності вичерпної відповіді на питання; наявності значної кількості неточностей та фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань студента.
- 0 балів** – виставляється за відсутності відповіді або за відповідь, що не відповідає змісту завдання.

**Максимальний рейтинг студента за виконання модульної контрольної**

роботи становить 50 балів.

### Критерії оцінювання аудиторної роботи студентів

Рівень активності студента на семінарсько-практичному занятті оцінюється за **10-бальною системою**:

- 10 балів** – виставляється за повну, ґрунтовну, безпомилкову відповідь з елементами творчості, вияв власного ставлення; за суттєві доповнення до відповідей інших студентів, які є свідченням систематичної підготовки студента до заняття;
- 9 балів** – виставляється за повну, ґрунтовну, безпомилкову відповідь з елементами творчості, вияв власних ставлень; за суттєві доповнення до відповідей інших студентів, які є свідченням систематичної підготовки студента до заняття, однак у відповіді студент припускається мовних помилок;
- 8 балів** – виставляється за наявності переважно повної і ґрунтовної відповіді, допущені неточності не мають суттєвого значення. Доповнення є свідченням систематичної підготовки студента, але виявляють репродуктивні знання студента, а не узагальнення, власні судження тощо;
- 7 балів** – студент знає істотні ознаки понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями, вміє робити висновки, однак припускається помилок у визначеннях, характеристиках, класифікаціях;
- 6 балів** – за неповну, неточну відповідь, за доповнення до відповідей інших студентів, які є здебільшого фрагментарні, не містять елементів самостійності, творчості;
- 5 балів** – виставляється за фрагментарну відповідь, за уміння розв'язувати завдання виключно за зразком;
- 4 бали** – за схематичну відповідь з грубими помилками, наявними прогалинами у знаннях;
- 3 бали і менше** – за відповідь, що демонструє початкові уявлення студента про предмет вивчення.
- 0 балів** – виставляється за відсутності відповіді або за відповідь, що не відповідає змісту питання.

### Критерії оцінювання письмових практичних завдань з позааудиторної самостійної роботи

Письмові практичні завдання оцінюються за **10-бальною системою так**:

- 10 балів** – виставляється за бездоганне виконання практичного завдання, самостійність висновків, вияв творчості, вміння висловити і обґрунтувати власну точку зору на проблему, що розглядається;
- 9 балів** – виставляється за бездоганне виконання практичного завдання, самостійність висновків, вияв творчості, вміння висловити і обґрунтувати власну точку зору на проблему, що розглядається, однак допущені стилістичні і граматичні помилки;
- 8 балів** – виставляється за ґрунтовну повну відповідь, але вона містить певні неточності та є недостатньо самостійною в обґрунтуванні висновків;
- 7 балів** – виставляється за ґрунтовну повну відповідь, але вона містить певні неточності та є недостатньо самостійною в обґрунтуванні висновків;
- виставляється за ґрунтовну повну відповідь, але вона містить певні неточності та є недостатньо самостійною в обґрунтуванні висновків, матеріал недостатньо структурований, допущені стилістичні і граматичні помилки;
- 6 балів** – виставляється за умови розкриття завдання, але неповну, неточну відповідь, за продемонстрований недостатній рівень (або відсутність) логічності, обґрунтованості, самостійності, творчого підходу у вирішенні проблеми;
- 5 балів** – виставляється за умови розкриття завдання, але неповну, неточну відповідь, за продемонстрований низький рівень (або відсутність) логічності, обґрунтованості, самостійності, творчого підходу у вирішенні проблеми; за низький рівень умінь виокремлювати основну і додаткову інформацію; допущені фактичні, граматичні і стилістичні помилки;
- 4 балів** – виставляється за допущення грубих помилок, за поверховість, фрагментарність відповіді, несамостійність висновків;
- 3 бали і менше** – виставляється за елементарну відповідь, що містить велику кількість фактичних, граматичних, стилістичних помилок.
- 0 балів** – виставляється за відсутності відповіді або за відповідь, що не відповідає змісту завдання, або за несамостійно виконане завдання (списане).

Після закінчення вивчення модуля виводиться середнє значення оцінок, отриманих студентом за виконання самостійних письмових завдань з кожної теми модуля.

Якщо студент не виконав завдання позааудиторної самостійної роботи, йому

виставляється **0 балів** за це завдання.

## 9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин				
		Денна форма				
		Разом	Зокрема			
лекції	семінарсько-практичні заняття		модульна контрольна робота	самоствіна робота		
<b>Організаційний модуль 1. Змістові модулі:</b>						
1.	Педагогіка як наука. Історія становлення світової та вітчизняної педагогіки та освіти	10	2	2		6
2.	Освітній процес: сучасні підходи	10	2	2		6
3.	Дидактика. Процес навчання як система	26	2	6		18
3а	Процес навчання, його складники. Зміст освіти: сучасне бачення	6		2		4
3б	Загальні методи, форми, форми організації навчання	6		2		4
3в	Система діагностики результатів навчання			2		4
4.	Теорія і практика виховання: сутність, зміст, сучасні методи та засоби	18	2	4		12
4а	Процес і зміст виховання	6		2		4
4б	Виховні системи, технології, сучасні методи та засоби виховання	6		2		4
5.	Менеджмент освіти	18	2	4		12
5а	Система освіти сучасної України	6		2		4
5б	Наукові основи управління освітою	6		2		4
	<i>Модульна контрольна робота</i>	8			2	6
	Усього годин	90	10	18	2	60



## **ПЕРЕЛІК ОРІЄНТОВНИХ ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДАГОГІЧНІ СТУДІЇ: ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС, МЕНЕДЖМЕНТ»**

1. Визначення педагогіки, її предмета, основних категорій. Назвіть чинники, що підтверджують складність педагогіки як науки.
2. Основні етапи розвитку світової і вітчизняної педагогіки.
3. Методи наукових досліджень у педагогіці. Наведіть варіанти їх застосування у вивченні мотивів навчання учнів.
4. Етапи науково-педагогічного дослідження. Проілюструйте їх на прикладі вивчення інтересів учнів підліткового віку.
5. Визначення поняття дидактики, її основних категорій.
6. Закон України «Про освіту», Концепція «Нова українська школа» про суттєві характеристики сучасного освітнього процесу.
7. Сутність суб'єкт-об'єктної і суб'єкт-суб'єктної моделей взаємодії учасників освітнього процесу.
8. Поняття освітнього процесу. Компоненти освітнього процесу.
9. Функції освітнього процесу. На конкретних прикладах проаналізуйте особливості їх реалізації.
10. Цілісність освітнього процесу.
11. Поняття про процес навчання. Характеристика структурних компонентів навчального процесу.
12. Функції процесу навчання, їх взаємозв'язок. На прикладі одного з уроків іноземної мови (тема та клас – за вибором студента) визначте виховну та розвивальну цілі уроку.
13. Рушійні сили процесу навчання. Мотивація навчальної діяльності школярів.
14. Закономірності та принципи навчання.
15. Характеристика основних етапів (ланок) засвоєння навчального матеріалу.
16. Зміст освіти в закладі загальної середньої освіти, його інваріантний і варіативний складники. Освітня програма. Навчальний план, навчальні програми, підручники, посібники. Пріоритетні напрями реформування змісту освіти в середній школі.
17. Державний стандарт базової середньої освіти; його структура, характеристика складників.
18. Структура та форми організації профільного навчання в Україні згідно із Законами України «Про освіту» (зі змінами) та «Про повну загальну середню освіту».
19. Поняття про методи, прийоми, засоби та форми організації навчання. Методи навчання, їх класифікація. Прийоми, засоби навчання.
20. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності учнів. Умови їх ефективного застосування.
21. Методи стимулювання та мотивації навчально-пізнавальної діяльності учнів різних вікових категорій. Умови їх ефективного застосування.
22. Методи контролю та самоконтролю в навчанні. Вимоги до їх ефективного використання.

23. Засоби навчання, умови їх ефективного використання. Охарактеризуйте засоби навчання, які стимулюють інтерес учнів до навчання. Розкрийте умови, від яких залежить ефективність їх застосування.
24. Умови оптимального вибору методів навчання. Наведіть приклади з практики роботи педагогів-новаторів.
25. Розкрийте поняття «форми організації навчання». Охарактеризуйте основні з них.
26. Основні засади класно-урочної системи навчання. Її переваги та недоліки, доповнення та модифікації в сучасних умовах.
27. Урок як основна форма організації навчання в середній школі. Дидактичні, організаційні, психологічні, виховні та гігієнічні вимоги до сучасного уроку.
28. Типи та структура уроків.
29. Зміст та етапи підготовки вчителя до уроку.
30. Домашня самостійна робота школярів. Шляхи оптимізації домашньої навчальної роботи.
31. Педагогічні вимоги до контролю знань, умінь і навичок учнів.
32. Види, методи та форми контролю й оцінювання результатів навчання учнів. Визначте шляхи підвищення об'єктивності оцінювання з іноземної мови.
33. Оцінювання результатів навчання учнів, його функції.
34. Сутність компетентності учня. Основні групи компетентностей і наскрізні уміння згідно із Законом України «Про освіту» і Концепцією «Нова українська школа».
35. Рівні результатів навчання учнів, бали та їх загальні критерії.
36. Поняття про виховний процес, його структура та особливості. «Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні» й Основні орієнтири виховання учнів 1–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів про мету й завдання виховання
37. Сутність процесів самовиховання та перевиховання, їх зв'язок з процесом виховання.
38. Рушійні сили та закономірності виховного процесу.
39. Основні принципи виховання згідно з Національною програмою виховання дітей та учнівської молоді в Україні й Основними орієнтирами виховання учнів 1–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів, їх характеристика.
40. Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні (2004 р.) та Основні орієнтири виховання учнів 1–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів про зміст виховання учнів у сучасній школі.
41. Сформулюйте тему та план диспуту з проблем громадянського виховання учнів.
42. Завдання та зміст морального виховання учнів. Запропонуйте тему та опишіть методику підготовки і проведення бесіди на морально-етичну тему для учнів 5–7 класів.
43. Зміст, мета, завдання та шляхи формування фізичної культури школярів.

44. Завдання та зміст правового виховання учнів. Закон України «Про освіту» про права та обов'язки школярів. Опишіть порядок підготовки та проведення рольової гри з проблем правового виховання старшокласників.
45. Формування наукового світогляду як мета та завдання розумового виховання учнів. Шляхи реалізації цього завдання. Розробіть план лекції з проблем наукової організації розумової праці старшокласників.
46. Система формування художньо-естетичної культури школярів. Зв'язок з іншими напрямками виховання в сучасних умовах.
47. Зміст і найбільш ефективні форми організації виховання ціннісного ставлення школярів до держави, суспільства.
48. Зміст і форми організації розумового виховання школярів. Умови виховання культури розумової праці. Оцініть відомі Вам методи навчання з погляду їх ефективності в розумовому вихованні школярів.
49. Зміст і форми організації виховання ціннісного ставлення старших підлітків до природи. Зв'язок з іншими напрямками виховання. Визначте тему бесіди з учнями на екологічну тематику, складіть план її проведення.
50. Поняття про систему та технологію, методи, прийоми, засоби та форми організації виховання. Класифікація методів виховання.
51. Умови оптимального вибору методів виховання. Наведіть приклади з практики педагогів-новаторів.
52. Засоби та найбільш ефективні форми організації морального виховання школярів. Запропонуйте тему та план проведення диспуту з морально-етичної проблематики.
53. Зміст і шляхи трудового виховання школярів. Організація профорієнтаційної роботи в школі. Запропонуйте тему та методіку підготовки і проведення класної години з профорієнтаційної проблематики в 9-му класі.
54. Методи організації діяльності та формування досвіду суспільної поведінки, умови їх ефективного застосування. Опишіть методіку підготовки та проведення колективної творчої справи (КТС) за визначеною Вами темою.
55. Розкрийте можливості предмета «Іноземна мова» для виховання ціннісних ставлень учнів.
56. Зміст і найбільш ефективні форми організації виховання ціннісного ставлення школярів до держави, суспільства.
57. Охарактеризуйте методи формування свідомості учнів та умови їх ефективного застосування. Яким з них Ви віддасте перевагу? Обґрунтуйте.
58. Система профорієнтаційної роботи в школі. Сформулюйте тему та складіть план бесіди з метою формування професійних інтересів у старшокласників.
59. Визначте роль методу прикладу, умови ефективного його використання в етичному вихованні учнівської молоді. Опишіть педагогічну ситуацію, де метод прикладу відіграє позитивну (або негативну) роль.
60. Педагогічні умови ефективного застосування методів стимулювання

- діяльності та поведінки учнів.
61. Система організації позакласної роботи. Масові, групові (гурткові) та індивідуальні форми виховної роботи. Опишіть порядок створення та план роботи гуртка з іноземної мови для учнів старших класів.
  62. Професійно-педагогічні вимоги до особистості класного керівника, його права та обов'язки.
  63. Основні напрями діяльності класного керівника.
  64. Технологія організації диспуту як форми організації виховання. Оберіть тему диспуту, обґрунтуйте її вибір з точки зору актуальності та доцільності. Опишіть структуру методичної розробки диспуту.
  65. Структура плану виховної роботи класного керівника. Охарактеризуйте порядок складання та зміст такого плану на семестр (клас – за вибором студента).
  66. Школотознавство як розділ педагогіки. Принципи управління сучасною школою. На прикладі двох (на вибір) принципів визначте умови їх ефективної реалізації в реальній практиці закладів загальної середньої освіти.
  67. Мета і пріоритетні напрями розвитку освіти в Україні на сучасному етапі.
  68. Визначте структуру системи освіти в Україні відповідно до Закону «Про освіту» (2017 р.) і Концепції «Нова українська школа». Принципи побудови освіти в Україні.
  69. Розкрийте сутність педагогіки партнерства і охарактеризуйте основні принципи цього підходу згідно із Законом України «Про освіту» і Концепцією «Нова українська школа».
  70. Охарактеризуйте спільне та відмінне в системі освіти України та однієї з країн, мову якої вивчаєте.
  71. Охарактеризуйте тенденції розвитку системи освіти країни, мову якої вивчаєте.
  72. Загальні збори (конференція), наглядова (підкувальна) рада, їх склад та повноваження.
  73. Педагогічна рада школи, її склад та повноваження.
  74. Права і повноваження директора школи, його взаємовідносини з органами шкільного самоврядування. Схарактеризуйте методи та форми організації роботи директора школи з педагогічним колективом.
  75. Учніське самоврядування в умовах сучасної школи. Наведіть можливу модель учнівського самоврядування.
  76. Організація методичної роботи в школі, її зміст і форми організації. Опишіть план підготовки та проведення обраної Вами групової форми організації методичної роботи.
  77. Планування роботи школи. Види планів. Шкільна документація.

## **СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ З ДИСЦИПЛІНИ ПЕДАГОГІЧНІ СТУДІЇ: ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС, МЕНЕДЖМЕНТ**

### **1. Нормативні документи в галузі освіти**

- Державний стандарт початкової освіти (2018).  
<https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti>
- Державний стандарт профільної середньої освіти. Постанова Кабінету Міністрів України від 25 липня 2024 р. № 851.  
<https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennia-derzhavnoho-standartu-profilnoi-serednoi-osvity-851-250724>
- Закон України «Про освіту». [www.golos.com.ua/article/294010](http://www.golos.com.ua/article/294010)
- Закон України «Про вищу освіту». [zakon.rada.gov.ua/go/1556-18](http://zakon.rada.gov.ua/go/1556-18)
- Закон України «Про повну загальну середню освіту».  
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-204>.
- Закон України «Про позашкільну освіту» (2000). *Освіта України*. 2000. 2 серпня.
- Конституція України (1997). Статті 23, 52, 53. Преса України.
- Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти. (2024). *Наказ МОН України від 02 серпня 2024 року № 1093*. [osvita.ua/legislation/ser\\_osv/92715/](http://osvita.ua/legislation/ser_osv/92715/)
- Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні (2004). *Освіта України*. 2004. 3 грудня. С. 6 – 10.
- Національна рамка кваліфікацій. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341(в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020 р. № 519).  
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>
- Нова українська школа: Концептуальні засади реформування середньої школи. [mon.gov.ua/новини %202016/12/05/Konceptziya.pdf](http://mon.gov.ua/новини/%202016/12/05/Konceptziya.pdf)
- Основні орієнтири виховання учнів 1–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. <http://www.guon.kiev.ua/?q=node/2479>
- Положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти. *Инф. зб. Мін. освіти України*. 2000. № 22. С. 3 – 7.
- Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти. *Инф. зб. та коментарі Міністерства освіти і науки України*. 2013. №№ 22 – 24. С. 3 – 82.
- Порядок проведення державної підсумкової атестації. 2018. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0008-19#n10>
- Рекомендації до планування роботи класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти. *Инф. зб. Міністерства освіти і науки України*. 2008. №№ 34 – 35. С. 23 – 48.

Стратегія національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2020 – 2025 роки. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/932-2020-%D0%BF#Text>

## 2. Досвід педагогів-новаторів

Биков, В.Ю., Пінчук, О.П. & Лупаренко, Л.А. (2021). Проблема формування й актуалізації поняттєво-термінологічного апарату педагогіки й психології у цифрову епоху. *Звітна наукова конференція Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України (ІТЗН НАПН України, м. Київ). С. 8 – 11.*

Буров, О.Ю. (2021). Дистанційне навчання: нові можливості вчителя для наближення до індивідуальних потреб учня. *Цифрова компетентність вчителя нової української школи. Збірник матеріалів всеукраїнського науково-практичного семінару (Київ, 02 березня 2021 р.).*

Босенко М. І. (2011). Перлини педагогічного досвіду / Гімназія № 48 м. Києва / ініціатива та орг. вип. М. І. Босенко; ред. кол.: М. Д. Гончарук та ін. Преса України.

Остапчук О. М. <http://ostapchuk.shkola-licej6.te.ua/nahorody-ta-vidznaky/>

## 3. Зарубіжна педагогіка

Галус О. М. & Шапошнікова Л. М. (2016). Порівняльна педагогіка: навч. посіб. Вища школа.

Історія зарубіжної педагогіки: конспект лекцій (2020). / Упорядники: Л. В. Маляр & М. І. Кухта. ДВНЗ «УжНУ».

Матвієнко О. В. (2005). Стратегії розвитку середньої освіти у країнах Європейського Союзу. Ленвіт.

Чепіль М. (2010). Порівняльна педагогіка. Дрогобич.

### Підручники

Зайченко І. В. (2020). Педагогіка: підручн. Вид-во Ліра-К.

Пащенко М. І. & Красноштан І. В. (2019). Педагогіка. Вид-во ЦУЛ.

Сікорський П. (2021). Нова педагогіка. Лівів: Львівська політехніка.

Соловей М. І., Кудіна В. В. & Спіцин Є. С. (2013). Професійно-педагогічна підготовка майбутнього вчителя в кредитно-модульній системі організації навчання. Вид. 3, доповн. Ленвіт.

### Інформаційні ресурси

Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О.

Сухомлинського НАПН України. <http://www.library.edu-ua.net/id/485/>.

Зайченко І. В. (2017). Історія зарубіжної педагогіки. Навчальний посібник.

Видавничий Дім «Слово».

[http://megalib.com.ua/ok/9\\_Istoriya\\_Hedagogiki\\_Kniga\\_1\\_Istoriya\\_zarybijnoi\\_pedagogiki.html](http://megalib.com.ua/ok/9_Istoriya_Hedagogiki_Kniga_1_Istoriya_zarybijnoi_pedagogiki.html)

Нова українська школа: poradnyk dlya vchytelya (2017). Під заг. ред. Бібік Н. М. ТОВ «Вид-во дім «Плеяди». <http://nus.org.ua/nr-content/uploads/2017/11/NUSH-poradnyk-dlya-vchytelya.pdf>

Нова українська школа – Home|Facebook.  
<https://www.facebook.com/nus.org.ua/>

Фіцула М. М. Педагогіка.  
[http://pidruchniki.ws/1953011035076/pedagogika/rozvitok\\_shkoli\\_vihovannya](http://pidruchniki.ws/1953011035076/pedagogika/rozvitok_shkoli_vihovannya)

**12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання якого передбачає навчальна дисципліна**

Стационарний комп'ютер для Power-Point-презентацій або ноутбук.

Інтерактивна дошка.

Платформа Teams

